

Agenda – Y Pwyllgor Deisebau

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 1 – y Senedd Graeme Francis – Clerc y Pwyllgor
Dyddiad: Dydd Mawrth, 27 Medi 2016 Kath Thomas – Dipwrwy Glerc
Amser: 09.00 0300 200 6565
SeneddDeisebau@cynulliad.cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datganiadau o fuddiant (Tudalennau 1 – 14)

2 Deisebau newydd

2.1 P-05-705 Annog Pwyllgorau Cynllunio i Sicrhau bod Penderfyniadau ar Faterion Cynllunio yn Rhoi sylw Dyledus i'r Effaith ar Grwpiau Ymunedol a Sefydliadau Gwirfoddol neu i'r Posibilrwydd y Bydd y Grwpiau a'r Sefydliadau hyn yn Cau
(Tudalennau 15 – 21)

2.2 P-05-715 A Gwahardd Cynhyrchu, Gwerthu a Defnyddio Maglau yng Nghymru
(Tudalennau 22 – 35)

2.3 P-05- 696 Y Trên Rhithiol
(Tudalennau 36 – 41)

2.4 P-05-692 Adeiladu Cofeb Mamieithoedd Rhyngwladol ym Mae Caerdydd
(Tudalennau 42 – 46)

3 Y wybodaeth ddiweddaraf am ddeisebau blaenorol

Amgylchedd a Materion Gwledig

Bydd y ddwy eitem a ganlyn yn cael eu trafod ar y cyd

3.1 P-04-399 Arferion lladd anifeiliaid
(Tudalennau 47 – 48)

3.2 P-04-433 Teledu Cylch Cyfyng mewn Lladd-dai
(Tudalennau 49 – 51)



3.3 P-04-648 Ceisiadau Cynllunio Nwy ac Olew Anghonfensiynol.

(Tudalennau 52 – 53)

Economi a't Seilwaith

3.4 P-04-594 Apêl Cyngor Cymuned Cilmeri ynghylch y Gofeb i'r Tywysog

Llywelyn

(Tudalennau 54 – 56)

Iechyd

3.5 P-04-663 Bwyd yn Ysbytai Cymru

(Tudalennau 57 – 61)

Sesiwn dystiolaeth

4 P-04-668 Cefnogi Sgrinio Blynyddol ar gyfer Canser yr Ofari

(CA125)

(Tudalennau 62 – 70)

Rebecca Evans - Gweinidog Iechyd y Cyhoedd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Irfon Rees, Dirprwy Gyfarwyddwr, Iechyd y Cyhoedd

Dr Rosemary Cox, Llywodraeth Cymru

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes a ganlyn:

Eitem 6.

6 Trafod tystiolaeth lafar o dan eitem 4 ar yr agenda.

P-04-668 Cefnogi Sgrinio Blynyddol ar gyfer Canser yr Ofari (CA125)

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

P-05-705 – Annog Pwyllgorau Cynllunio i Sicrhau bod Penderfyniadau ar Faterion Cynllunio yn Rhoi sylw Dyledus i'r Effaith ar Grwpiau Ymunedol a Sefydliadau Gwirfoddol neu i'r Posibilrwydd y Bydd y Grwpiau a'r Sefydliadau hyn yn Cau.

Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan Mike Walker ar ôl casglu 79 llofnod.

Geiriad y ddeiseb

Mae niferoedd cynyddol o eglwysi ac adeiladau cymunedol yn cau ac yn cael eu gwerthu ar gyfer datblygiadau eraill, er gwaethaf y ffaith eu bod yn parhau i gael eu defnyddio gan grwpiau cymunedol. Yn aml, mae'r gwerthiannau hyn yn amodol ar roi caniatâd cynllunio ar gyfer addasu neu ddymchwel adeiladau cyn i brynwyr gwblhau gwerthiannau. Yn anffodus, mae'r broses hon yn aml yn golygu bod grwpiau cymunedol fel meithrinfeydd a'r Sgowtiaid yn gorfod gadael adeiladau yn ystod y broses gynllunio. Felly, rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i newid y gyfraith gynllunio, neu ganllawiau ynghylch y gyfraith hon, i sicrhau bod pwyllgorau cynllunio yn ystyried yr effaith ar y gymuned o droi grwpiau cymunedol allan yn ystod y broses o roi caniatâd cynllunio.

Etholaeth a Rhanbarth y Cynulliad

- Gogledd Caerdydd
- Canol De Cymru

Deiseb: P-05-705 Pwyllgorau Cynllunio a grwpiau cymunedol lleol

Y Pwyllgor Deisebau | 27 Medi 2016
Petitions Committee | 27 September 2016

Papur briffio gan y Gwasanaeth Ymchwil:

Rhif y ddeiseb: P-05-705

Teitl y ddeiseb: **Annog pwyllgorau cynllunio i sicrhau bod penderfyniadau cynllunio yn rhoi sylw dyledus i'r effaith ar grwpiau cymunedol a sefydliadau gwirfoddol lleol, neu i'r posibilrwydd y byddant yn cau.**

Testun y ddeiseb:

Mae niferoedd cynyddol o eglwysi ac adeiladau cymunedol yn cau ac yn cael eu gwerthu ar gyfer datblygiadau eraill, er gwaethaf y ffaith eu bod yn parhau i gael eu defnyddio gan grwpiau cymunedol. Yn aml, mae'r gwerthiannau hyn yn amodol ar roi caniatâd cynllunio ar gyfer addasu neu ddymchwel adeiladau cyn i brynwyr gwblhau gwerthiannau. Yn anffodus, mae'r broses hon yn aml yn golygu bod grwpiau cymunedol fel meithrinfeydd a'r Sgowtiaid yn gorfod gadael adeiladau yn ystod y broses gynllunio. Felly, rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i newid y gyfraith gynllunio, neu ganllawiau ynghylch y gyfraith hon, i sicrhau bod pwyllgorau cynllunio yn ystyried yr effaith ar y gymuned o droi grwpiau cymunedol allan yn ystod y broses o roi caniatâd cynllunio.

Cefndir

Caiff ceisiadau cynllunio eu hystyried, fel arfer, gan awdurdodau cynllunio lleol. Gwneir penderfyniadau drwy edrych ar y cais yng nghyd-destun:

- polisiau a chanllawiau cynllunio cenedlaethol fel y'u paratowyd gan Lywodraeth Cymru;
- polisiau yng nghynllun datblygu yr awdurdod cynllunio lleol ar gyfer yr ardal; ac
- unrhyw faterion perthnasol eraill, a elwir yn "ystyriaethau perthnasol".

Rhaid i benderfyniad ar y cais, fel arfer, gael ei wneud yn unol â pholisiau yn y cynllun datblygu, oni bai bod ystyriaethau perthnasol yn nodi fel arall.

Mewn egwyddor, gall unrhyw ystyriaeth sy'n ymwneud â defnyddio a datblygu tir fod yn ystyriaeth gynllunio. Mae p'un a yw un ystyriaeth benodol yn berthnasol mewn unrhyw achos arbennig yn dibynnu ar yr amgylchiadau. Y Llysoedd a fydd yn penderfynu yn y pen draw. Mae [Polisi Cynllunio Cymru \(Argraffiad 8, Ionawr 2016\)](#), sef polisi cynllunio cenedlaethol Llywodraeth Cymru, yn rhoi rhywfaint o arweiniad o ran beth yw ystyriaethau perthnasol. Rhaid iddynt fod yn faterion cynllunio dilys, hynny yw, rhaid iddynt fod yn berthnasol i reoleiddio dulliau datblygu a defnyddio tir er budd y cyhoedd, tuag at y nod o gynaliadwyedd.

Y Llysoedd a gaiff y gair olaf ynghylch yr hyn a allai gael ei ystyried yn ystyriaethau perthnasol o ran unrhyw gais penodol, ond maent yn cynnwys nifer, maint, gosodiad, dyluniad a golwg adeiladau, dull mynediad, tirlunio, argaeledd gwasanaethau **a'r effaith ar y gymdogaeth** ac ar yr amgylchedd. Gall effeithiau datblygiad ar iechyd, diogelwch y cyhoedd a throseddau, er enghraifft, fod yn ystyriaethau perthnasol hefyd, yn ogystal â phryderon y cyhoedd mewn perthynas ag effeithiau o'r fath.

Ar ôl i gais gael ei dderbyn i'w ystyried gan awdurdod cynllunio lleol, mae cyfnod o 21 diwrnod ar gyfer cyhoedduswydd ac ymgynghori yn dechrau. Mae graddau'r cyhoedduswydd a'r ymgynghori hwn yn dibynnu ar y math o gais a gyflwynir a pholisi'r awdurdod cynllunio lleol. Fodd bynnag, mae'r gyfraith yn mynnu ei fod yn rhoi cyhoedduswydd i'r cais mewn amrywiol ffyrdd. Mae hyn yn rhoi cyfle i bobl y gallai'r cais effeithio arnynt leisio eu barn.

Mae'r cyhoedduswydd yn aml yn cynnwys:

- cyhoeddi hysbysiad mewn papur newydd lleol;
- rhoi gwybodaeth ar wefan yr awdurdod cynllunio lleol;
- cyhoeddi hysbysiad ar safle cyhoeddus; a
- hysbysu cymdigion yn ysgrifenedig (meddianwyr a pherchnogion eiddo cyfagos).

Wrth benderfynu ar gais, rhaid ystyried yr holl sylwadau a ddaw i law. Pan wneir y penderfyniad, rhaid rhoi gwybod i bawb a roddodd sylwadau.

Pwyllgor cynllunio yr awdurdod cynllunio lleol sy'n gyfrifol am yr holl benderfyniadau cynllunio lleol yn y pen draw. Bydd swyddogion a gyflogir gan yr awdurdod cynllunio yn gwneud argymhelliad i'r pwyllgor ynghylch a ddylid cymeradwyo cais neu beidio, ac yn nodi unrhyw amodau y dylid eu gosod. Nid oes yn rhaid i'r pwyllgor cynllunio gytuno ag argymhelliad y swyddog, ond os bydd y pwyllgor yn penderfynu gwrthod cais, yn groes i gyngor swyddogion, rhaid iddynt wneud hynny ar sail cynllunio a rhoi rhesymau am eu penderfyniad. Efallai y bydd y penderfyniad yn cael ei wrthdroi ar apêl, a chostau'n cael eu dyfarnu yn erbyn yr awdurdod os na ellir nodi rhesymau cynllunio dilys dros wneud y penderfyniad.

Yn aml, gall Prif Swyddog Cynllunio yr awdurdod cynllunio lleol, a all gael pwerau gan yr awdurdod i benderfynu ynghylch rhai ceisiadau o dan gynllun "awdurdod dirprwyedig" benderfynu ynghylch ceisiadau llai.

Camau gan Lywodraeth Cymru

Ysgrifennodd Lesley Griffiths, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig, at y Pwyllgor ar 21 Awst 2016, gan ddweud:

Planning Policy Wales (Edition 8 January 2016) states that when determining a planning application the local planning authority must take into account the substance of local views, which would include any representations made by local community groups regarding the loss of local facilities and the impact this could have on the community.

The current use of a building and the potential loss of community facilities is already a material consideration in the determination of a planning application [Research Service emphasis] and where such a loss is considered by the local planning authority to create an unacceptable negative impact on local amenity it is possible for the local planning authority to refuse planning permission or seek appropriate mitigation from the applicant. However, the weight to be afforded to each material consideration is a matter for the decision maker and it would usually be for the planning committee to determine on a case by case basis as each planning application should be determined on its own merits.

Mae llythyr Ysgrifennydd y Cabinet hefyd yn tynnu sylw at y gofynion cyn ymgeisio newydd sydd bellach mewn grym yng Nghymru. Mae'n ofynnol i ymgeiswyr ar gyfer "datblygiadau mawr" ymgynghori â'r gymuned (deiliaid, cymdogion a chynghorwyr wardiau) cyn cyflwyno cais cynllunio. Mae angen i'r ymgeisydd gymryd i ystyriaeth sylwadau a phryderon y gymuned, a chyflwyno Adroddiad Ymgynghori Cyn Ymgeisio (PAC), sy'n dangos sut y mae'n bwriadu ymdrin â'r pryderon hynny, ochr yn ochr â'i gais cynllunio.

Bydd cynnwys yr Adroddiad Ymgynghori Cyn Ymgeisio yn ystyriaeth berthnasol y bydd angen i'r awdurdod cynllunio lleol ei hystyried wrth benderfynu ar y cais.

Gall datblygiadau mawr gynnwys:

- tynnu a gweithio mwynau;
- datblygu gwastraff;
- datblygiadau tai o 10 neu fwy o unedau neu 0.5 hectar neu fwy o ran maint;
- darparu adeilad neu adeiladau dros 1,000 metr sgwâr; neu
- safle datblygu un hectar neu fwy.

Camau gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Nid yw'r mater hwn wedi cael ei ystyried eto gan y Cynulliad.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.

Lesley Griffiths AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Environment and Rural Affairs



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref P-05-705
Ein cyf/Our ref LG/05844/16

Mike Hedges AM
Chair - Petitions Committee
Ty Hywel
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

government.committee.business@wales.gsi.gov.uk

21

August 2016

Dear Mike

Thank you for your letter of 4 August, regarding a petition from Mike Walker in relation to the need for planning committees to take into account the impact on community groups when determining planning applications for development of buildings which they use.

Planning Policy Wales (Edition 8 January 2016) states that when determining a planning application the local planning authority must take into account the substance of local views, which would include any representations made by local community groups regarding the loss of local facilities and the impact this could have on the community.

The current use of a building and the potential loss of community facilities is already a material consideration in the determination of a planning application and where such a loss is considered by the local planning authority to create an unacceptable negative impact on local amenity it is possible for the local planning authority to refuse planning permission or seek appropriate mitigation from the applicant. However, the weight to be afforded to each material consideration is a matter for the decision maker and it would usually be for the planning committee to determine on a case by case basis as each planning application should be determined on its own merits.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 20

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

New pre-application requirements have now come into force in Wales, which require applicants for major development to consult occupiers, neighbours and ward councillors on their proposals before submitting a planning application. The applicant needs to take account of any comments and concerns raised by the community and set out in the Pre-application Consultation (PAC) Report which accompanies the planning application how they are proposing to address those concerns.

The detail in the PAC Report will also be a material consideration which the local planning authority will need to consider when determining a planning application and provides an early opportunity for any concerns of the local community to be identified.

Regards
Lesley

Lesley Griffiths AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Environment and Rural Affairs

Eitem 2.2

P-05-715 – Gwahardd cynhyrchu, gwerthu a defnyddio maglau yng Nghymru

Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan League Against Cruel Sportsar ôl casglu 1,405 llofnod.

Geiriad y ddeiseb

Rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i wahardd cynhyrchu, gwerthu a defnyddio maglau yng Nghymru.

Gwybodaeth ychwanegol

Maglau yw dolenni o wifrau tenau sydd wedi'u dylunio i ddal 'ysglyfaethwyr'. Er yr honnir iddynt gael eu defnyddio fel dyfeisiau ffrwyno, mae eu dyluniad yn golygu eu bod yn achosi anafiadau difrifol i'r anifeiliaid y maent yn eu dal. Mae'r anafiadau hyn yn cynnwys colli aelodau o'r corff, tagu ac, yn aml, marwolaeth.

Yn ôl DEFRA, nid yw hyd at ddwy ran o dair o'r anifeiliaid sy'n cael eu dal yn y maglau hyn hyd yn oed ymhlith y rhywogaethau sy'n cael eu targedu. Gan amlaf, caiff maglau eu gosod i ddal llwynogod. Fodd bynnag, mewn gwirionedd, maent yn dal moch daear, ceirw ac anifeiliaid anwes.

Yng Nghymru, caiff tua 370,000 o anifeiliaid eu dal mewn maglau bob blwyddyn. Mae hynny'n fwy na 1,000 y dydd.

Yn 2015, cyflwynodd Llywodraeth Cymru God Ymarfer Gorau ar ddefnyddio maglau. Fodd bynnag, mae cydymffurfio â'r Cod yn wirfoddol, ac nid oes unrhyw gamau gwirio ar waith na chosbau i'r rhai nad ydynt yn cydymffurfio ag ef. Mae hyd yn oed magl sy'n cydymffurfio â'r Cod yn ddyfais fras sydd ddim yn gwahaniaethu rhwng rhywogaethau ac sy'n fwy tebygol o achosi anaf neu farwolaeth i anifail nag ei ffrwyno.

Mae gan y Cynulliad y pŵer i roi terfyn ar yr ymarfer hwn, ac arwain y ffordd o ran lles anifeiliaid yn y DU, drwy wahardd cynhyrchu, gwerthu a defnyddio maglau yng Nghymru.

Etholaeth a Rhanbarth y Cynulliad

- Gwyr
- Gorllewin De Cymru

Maglau yng Nghymru

Y Pwyllgor Deisebau | 27 Medi 2016
Petitions Committee | 27 September 2016

Papur briffio gan y Gwasanaeth Ymchwil:

Rhif y ddeiseb: P-05-715

Teitl y ddeiseb: Gwahardd cynhyrchu, gwerthu a defnyddio maglau yng Nghymru

Testun y ddeiseb: Rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i wahardd cynhyrchu, gwerthu a defnyddio maglau yng Nghymru.

Dolenni o wifrau tenau yw maglau, ac maent wedi'u dylunio i drapio rhywogaethau 'ysglyfaethwyr'. Er yr honnir iddynt gael eu defnyddio fel dyfeisiau ffrwyno, mae eu dyluniad yn golygu eu bod yn achosi anafiadau difrifol i'r anifeiliaid y maent yn eu dal. Mae'r anafiadau hyn yn cynnwys colli aelodau o'r corff, tagu ac, yn aml, marwolaeth.

Yn ôl DEFRA, nid yw hyd at ddwy ran o dair o'r anifeiliaid sy'n cael eu dal yn y maglau hyn hyd yn oed ymhlith y rhywogaethau sy'n cael eu targedu. Gan amlaf, caiff maglau eu gosod i ddal llwynogod. Fodd bynnag, mewn gwirionedd, maent yn dal moch daear, ceirw ac anifeiliaid anwes. Yng Nghymru, caiff tua 370,000 o anifeiliaid eu dal mewn maglau bob blwyddyn. Mae hynny'n fwy na 1,000 y dydd.

Yn 2015, cyflwynodd Llywodraeth Cymru God Ymarfer Gorau ar ddefnyddio maglau. Fodd bynnag, Cod gwirfoddol yw hwn ac nid oes unrhyw gamau gwirio ar waith na chosbau i'r rhai nad ydynt yn cydymffurfio. Mae hyd yn oed magl sy'n cydymffurfio â'r Cod yn ddyfais ansoffistigedig nad yw'n gwahaniaethu rhwng rhywogaethau ac sy'n fwy tebygol o achosi anaf neu farwolaeth i anifail na'i ffrwyno.

Mae gan y Cynulliad y pŵer i roi terfyn ar yr arfer hwn, ac arwain y ffordd o ran lles anifeiliaid yn y DU, drwy wahardd cynhyrchu, gwerthu a defnyddio maglau yng Nghymru.

Cefndir

Caiff maglau eu defnyddio gan amlaf i reoli llwynogod a chwingod ond gellir eu gosod hefyd at amrywiaeth o ddibenion eraill gan gynnwys, er enghraifft, dal cwingod ar gyfer bwyd a dal llwynogod ar gyfer rhaglenni ymchwil. Mae'r rhywogaethau targed eraill y gellir eu dal yn gyfreithlon yn cynnwys llygod mawr, gwiwerod llwyd a mincod.

Ceir dau fath o fagl anifeiliaid: magl ddirwyn a magl gloi. Y bwriad yw bod magl ddirwyn yn llacio pan fydd anifail yn stopio tynnu, a'r bwriad yw bod magl gloi yn parhau i dynhau. Mae maglau dirwyn yn gyfreithlon ledled y DU, ond ceir gwaharddiad ar faglau cloi am resymau rheoli bywyd gwyllt.

Yn 2012, cyhoeddodd Adran Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig y DU (Defra) adroddiad o dan y teitl '[The extent and humaneness of snares in England and Wales](#)'. Yn y cyfnod ymchwil dan sylw (2008–2012), defnyddiwyd rhwng 17,200 a 51,600 o faglau ar unrhyw adeg yng Nghymru. O'r 1.7 miliwn o anifeiliaid a gafodd eu dal yn y DU bob blwyddyn, roedd 73% yn rhywogaethau nad ydynt yn cael eu targedu. Mae hyn yn codi i 81% yn achos maglau llwynogod yn benodol. Mae'r rhywogaethau nad ydynt yn cael eu targedu yn cynnwys moch daear, ysgyfarnogod, ffesantod, ceirw, cathod a chŵn. O blith y rhywogaethau nad ydynt yn darged, moch daear a gafodd eu dal yn fwyaf aml a chawsant eu dal ym mhob un o'r treialon maglau llwynogod. O'r 17 o ddefnyddwyr maglau cwingod a gafodd eu cynnwys yn yr astudiaeth, roedd pump ohonynt wedi dal cath ddof o leiaf unwaith. Lluniodd Llyfrgell Tŷ'r Cyffredin becyn ar gyfer dadl Senedd y DU ynghylch gwaharddiad ar weithgynhyrchu, gwerthu, meddiannu a defnyddio maglau ym mis Gorffennaf. Gallai'r Aelodau ddarllen y pecyn i gael gwybodaeth bellach.

Y ddeddfwriaeth gyfredol

Ar hyn o bryd, mae'r ddeddfwriaeth ynghylch maglau i'w gweld yn Adran 11 o [Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981](#), [Deddf Ceirw 1991](#) a [Deddf Lles Anifeiliaid 2006](#).

O dan Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981, ar hyn o bryd mae'n drosedd i:

- osod magl gloi mewn ffordd y bwriadwyd iddo achosi anaf corfforol i unrhyw anifail gwyllt (a 11(1)(a));
- lladd neu gymryd unrhyw anifail gwyllt gan ddefnyddio magl gloi (a 11(1)(b));
- gosod magl (neu declyn arall) mewn modd y bwriadwyd iddo achosi anaf corfforol i unrhyw anifail a restrir yn Atodlen 6 y Ddeddf, er enghraifft moch daear (a 11(2)(a));
- lladd neu gymryd unrhyw anifail a restrir yn Atodlen 6 o'r Ddeddf gan ddefnyddio magl (a 11(2)(b));
- gosod magl ac yna methu ag archwilio'r fagl honno (neu sicrhau bod rhywun arall yn ei harchwilio) o leiaf unwaith bob dydd (a 11(3)(b));

- gosod unrhyw fath o fagl oni bai eu bod yn 'berson awdurdodedig' o dan y Ddeddf (hynny yw, perchennog neu feddiannydd y tir lle y gosodir y fagl, unrhyw berson a awdurdodir gan berchennog neu feddiannydd y tir, neu berson a awdurdodir yn ysgrifenedig gan yr awdurdod lleol ar gyfer yr ardal (a 27(1));
- meddu ar fagl at ddibenion cyflawni unrhyw un o'r tramgwyddau uchod (adran 18(2)).

Mae adran 11 (4) yn rhoi rhai pwerau cyfyngedig i Weinidogion Cymru ddiwygio'r modd y caiff eu defnydd ei reoleiddio ond dim ond at y diben o gydymffurfio â rhwymedigaeth ryngwladol. Byddai angen newidiadau i gyfraith sylfaenol er mwyn gwneud unrhyw ddiwygiadau eraill.

Mae [Deddf Ceirw 1991](#) yn ei gwneud yn dramgwydd i osod unrhyw fagl mewn ffordd y bwriadwyd iddo achosi anaf corfforol i unrhyw geirw a fydd yn dod i gysylltiad â hi, neu ddefnyddio unrhyw fagl er mwyn lladd neu ddal unrhyw geirw.

O dan [Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006](#), mae unigolyn yn gyfrifol am gymryd camau rhesymol i sicrhau bod anghenion lles pob anifail o dan ei reolaeth, gan gynnwys y rhai sy'n cael eu dal mewn maglau, yn cael eu diwallu. Mae hyn yn cynnwys amddiffyn yr anifail rhag poen a dioddefaint.

Camau gweithredu Llywodraeth Cymru

Ar 25 Medi 2015, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru [God Ymarfer newydd](#) ar ddefnyddio maglau er mwyn rheoli llwynogod i'r rheini sy'n defnyddio maglau yng nghefn gwlad ar hyn o bryd. Mae'r Cod yn crynhoi'r rhwymedigaethau cyfreithiol cyfredol ar y rheini sy'n defnyddio maglau ac yn amlinellu'r canllawiau arfer gorau y dylid eu dilyn. Yn ei phapur i'r Pwyllgor, dywedodd Ysgrifennydd y Cabinet ei bod yn bwriadu cwrdd â phartion sydd â diddordeb i drafod y Cod Ymarfer sydd bellach yn flwydd oed. Nod y cyfarfod yw casglu gwybodaeth am y safonau o ran defnyddio maglau ers cyhoeddi'r Cod, a chlustnodi unrhyw gamau pellach y gellir eu cymryd i gydymffurfio'n agosach â'r Cod a gwella safonau iechyd anifeiliaid fwy fyth. Barn Ysgrifennydd y Cabinet yw bod y Cod Ymarfer yn darparu canllawiau clir ar hyn o bryd ar ddefnyddio maglau a'u harchwilio.

Mae Llywodraeth yr Alban wedi [tynhau'r drefn o reoleiddio](#) maglau cyfreithlon, gan gynnwys ei gwneud yn ofynnol i bob unigolyn sy'n gosod maglau dderbyn hyfforddiant, bod tagiau'n cael eu rhoi ar faglau sy'n cael eu gosod a bod modd olrhain maglau i unigolyn.

Adolygiad Comisiwn y Gyfraith o Ddeddfwriaeth Diogelu Bywyd Gwyllt

Yn 2011, gofynnodd Defra, gyda chefnogaeth gan Lywodraeth Cymru, i Gomisiwn y Gyfraith adolygu'r deddfwriaeth gyfredol ar gyfer diogelu bywyd gwylt ac ystyried a oedd yn addas at y diben.

Ar 10 Tachwedd 2015, cyhoeddodd Comisiwn y Gyfraith ar gyfer Cymru a Lloegr ei [gasgliadau](#) ynghylch ei adolygiad o'r gyfraith diogelu bywyd gwylt. Yn ei adroddiad terfynol, daeth Comisiwn y Gyfraith i'r casgliad bod y gyfraith bresennol ar warchod bywyd gwylt yng Nghymru a Lloegr yn gymhleth, yn rhy ddryslyd ac weithiau'n anghyson. Mae felly wedi argymhell y dylid cyflwyno Bil Bywyd Gwylt newydd i ddisodli'r holl ddarnau o deddfwriaeth yn y maes hwn.

Mae Comisiwn y Gyfraith yn awgrymu y gellid cyflwyno'r Bil hwn fel Bil Cymru a Lloegr a gosod Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol gerbron y Cynulliad, neu y gallai'r ddau sefydliad gyflwyno'r un darn o deddfwriaeth ar wahân, un i Gymru ac un i Loegr.

Mewn perthynas â maglau, daeth Comisiwn y Gyfraith [i'r casgliad y dylai'r gwaharddiad](#) (Adroddiad Terfynol Cyfrol 1 paragraffau 5.147–5.149) ar ddefnyddio maglau cloi barhau. Mewn perthynas â maglau ac eithrio maglau cloi, daeth i'r casgliad y dylai maglau o'r fath gael eu rheoleiddio'n llymach. Fodd bynnag, nid amlinellodd farn ar eu gwahardd.

Nododd Llywodraeth flaenorol Cymru ei bod yn ystyried cynnwys adroddiad Comisiwn y Gyfraith a'i argymhellion, ond ni ddywedodd a fyddai Bil Bywyd Gwylt newydd yn cael ei ddatblygu yng Nghymru.

Camau gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Mae iechyd a lles anifeiliaid yn bwnc datganoledig y mae gan y Cynulliad gymhwysedd yn ei gylch. Mewn theori, gellid datblygu deddfwriaeth sylfaenol i reoleiddio neu wahardd y defnydd o faglau, ar yr amod ei bod yn bodloni'r holl brofion cymhwysedd eraill. Gellid dweud bod deddfwriaeth sy'n cynnig gwahardd/rheoleiddio'r broses o weithgynhyrchu neu werthu maglau o'r fath hefyd yn ymwneud â lles anifeiliaid. Byddai angen rhoi ystyriaeth fwy manwl i gynnig penodol i wahardd pob magl cyn y byddai modd cadarnhau bod hyn o fewn cymhwysedd y Cynulliad. Mae posibilrwydd y gallai unrhyw deddfwriaeth arfaethedig i wahardd neu reoleiddio'r broses o weithgynhyrchu neu werthu maglau yng Nghymru effeithio ar reoleiddio'r fasnach ryngwladol. Fodd bynnag, byddai'n dibynnu'n fawr ar fanylion y cynigion.

Ar 22 Mehefin 2016, [gofynnodd](#) Julie Morgan AC i Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig:

A wnaiff y Gweinidog gadarnhau nad oes rhwystrau statudol yn atal cyflwyno deddfwriaeth Gymreig i wahardd defnyddio maglau yng Nghymru?

Ymatebodd Ysgrifennydd y Cabinet:

Os bydd newidiadau'n cael eu cynnig ynghylch defnyddio maglau yng Nghymru, efallai y byddai angen cyflwyno deddfwriaeth sylfaenol Gymreig. (cyfieithiad o'r ateb gwreiddiol)

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.

Lesley Griffiths AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Environment and Rural Affairs



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref P-05-715
Ein cyf/Our ref LG/06107/16

Mike Hedges AM
Chair - Petitions Committee
National Assembly for Wales
Ty Hywel
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

government.committee.business@wales.gsi.gov.uk

13

September 2016

Dear Mike

Thank you for your letter of 30 August regarding the petition you have received from the League Against Cruel Sports requesting a ban on the manufacture, sale and use of snares in Wales.

Snares are commonly used in the UK for pest control to restrain certain mammal species, prior to despatch. In Wales snares are used by farmers and gamekeepers mainly to control foxes. Snaring is used as a method of control because it is effective for foxes in locations and at times of the year when shooting is not possible, either because it would not be safe, or because of high cover which prevents foxes from being seen.

I recognise snares are capable of causing injury and death to target and non-target animals and this was shown in the Food and Environment Research Agency (FERA) research on the use of snares on an England and Wales basis which was published in 2012. Their report entitled 'Determining the Extent of Use and Humaneness of Snares in England and Wales' showed some of the animals caught through the use of snares were unnecessarily suffering through poor snaring practice.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh and correspondence in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

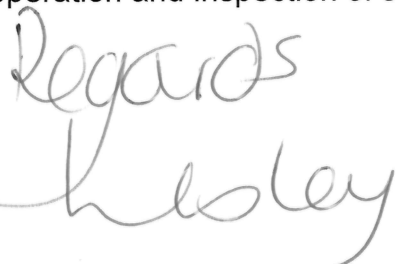
Tudalen y pecyn 28

As such it was considered there was good reason to believe snaring practice would be improved if practitioners followed a Code of Practice and we published an improved Code of Best Practice on the Use of Snares in Fox Control in September 2015. This Code promotes best practice in the use of snares and places the welfare of animals at its core. It provides clear, practicable advice to snare operators for fox control, including how to comply with the law in terms of equipment and operations. Compliance with the Code will improve operator practice and help avoid the capture of non-target animals.

The Welsh Government worked with all interested parties to develop this Code and a number of the organisations involved have been actively promoting the Code amongst their members. They have run awareness raising and training events, with the aim on improving operator practice and animal welfare standards. Further sessions are planned at various venues across Wales.

My officials are now planning to meet with interested parties to discuss the Code of Practice to coincide with its 1st anniversary. The aim is to gather evidence on snare operational standards since the publishing of the Code and identify any further steps which can be undertaken to increase compliance with the Code and further improve animal welfare standards.

More generally, wildlife legislation is also being considered as part of an analysis of the Law Commission report on wildlife law reform. I am giving careful consideration to the Law Commission's recommendations. On snares, the Law Commission has recommended the operation and inspection of snares may benefit in the future from additional regulations. It is my view at this time the published Code of Practice provides clear guidance on the operation and inspection of snares.

A handwritten signature in cursive script, reading "Regards" on the top line and "Lesley" on the bottom line.

Lesley Griffiths AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Environment and Rural Affairs

Minister for Environment and Rural Affairs
Welsh Government
5th Floor
Ty Hywel
Cardiff Bay
CF991NA

7th of September 2016

Dear Cabinet Secretary, Lesley Griffiths

We write collectively with regards to the current petition lodged at the National Assembly for Wales by the League Against Cruel Sports (LACS) calling for a ban on the use of snares in Wales. For reasons as outlined below, we call for the petition to be removed immediately from the Petitioning process of the National Assembly for Wales

The figures put forward within the petition by LACS are completely incorrect and disingenuous. The petition states that *"In Wales, some 370,000 animals are snared every year. That's more than 1,000 a day"*.

In suggesting that 370,000 mammals are caught in fox snares each year in Wales, the League Against Cruel Sports (LACS) are misrepresenting statistics from the 2012 DEFRA report Determining the Extent of Use and Humaneness of Snares in England and Wales. It appears that they have taken the capture rates from the single operator who carried out the humaneness testing work, and multiplied these by the estimated number of snares being used in Wales at any one time from the "extent of use" section of the report.

Multiplying numbers in this way is not scientifically valid. It fails, in particular, to take into account that the one operator was completely atypical, with a catch rate an order of magnitude higher than most snare users, and that it reflects data generated in one location with specific densities of target and non-target species that simply cannot be generalised across the whole of Wales.

As a consequence of these incorrect calculations LACS's petition suggests that every year snares are catching more than the total pre-breeding populations of foxes, badgers and hares in Wales (according to the seminal work on mammal populations in the UK, A Review of British Mammals: Population Estimates and Conservation Status of British Mammals other than Cetaceans, Harris et al., 1995*. Since the publication of this work a study has indicated that populations of hare and fox have declined from Harris et al.'s estimates). This is clearly an impossible situation, further highlighting the error in the statistics being used to promote this petition.

We are also very concerned that LACS are making quite untrue assertions about the humaneness of the snares themselves. Their suggestion that the new code compliant snares are "more likely to

cause injury or death” is also lacking in any scientific evidence and thus is completely disingenuous. The work for the DEFRA report that they ‘quote’ from showed that code compliant snares when properly operated meet the Agreement on International Humane Trapping Standards (AIHTS). Indeed there was no evidence of significant snare related injury to a single animal in the Home Office regulated humaneness testing work. This applied to the non-target animals which self-released (approximately half of the ‘captures’), those which were released by the operator, and the target animals which were despatched and subject to post-mortem examination by independent vets.

On the basis of the incorrect figures stated in the above mentioned petition we call for the petition to be removed immediately from the Petitioning process of the National Assembly for Wales. The League Against Cruel Sports would then have the opportunity to re-present a petition without these misleading claims.

Yours sincerely,



Rachel Evans
Director for Wales
Countryside Alliance



Mike Swann
Head of Education and Wales Advisor
Game & Wildlife Conservation Trust



Charles Nodder
Political Advisor
National Gamekeepers Organisation

* http://jncc.defra.gov.uk/pdf/pub03_areviewofbritishmammalsall.pdf

Distribution list to date:
Petitions Committee
Simon Thomas AM
Paul Davies AM
Neil Hamilton AM

P-05-715 A Ban on the Manufacture, Sale and Use of Snares in Wales.

Correspondence – Petitioner to the Committee. 20.09.2016

Response to letter from the Cabinet Secretary for the Environment and Rural Affairs

- The letter from the Cabinet Secretary states that snares are used in Wales mainly to control foxes. Although that may be the intention, snares are indiscriminate and there is simply no way of knowing what species will be caught by any given snare. According to Defra figures¹, up to two thirds of those animals caught by snares are not the target species.
- Animals caught in snares include domestic pets such as cats and dogs. They may also include species that are protected in Wales, such as the badger, the pine marten or the otter. The Government should not authorise the use of a wildlife control method when it cannot be guaranteed that members of a protected species will not be killed by said method. The indiscriminate nature of snares means it is not possible to guarantee this with their use.
- Neither improving the Code of Practice nor ensuring 100 per cent compliance with it will prevent non-target species being caught in snares. There is no way of knowing or guaranteeing what species will be caught by any given snare.

¹ Defra (2012) Determining the extent of use and humaneness of snares in England and Wales.
<http://tinyurl.com/bmkqbpk>

- A snare that is compliant with the Code of Best Practice can still cause injury or death to the animal it catches. It is not possible to regulate snares effectively because they are by nature indiscriminate and inhumane.
- Finally, compliance with the Code is entirely voluntary, and there are no checks in place to ensure that operators comply, or penalties for those who do not.

Response to letter from the Countryside Alliance

- The Countryside Alliance is incorrect in saying that the League misrepresented statistics from the 2012 DEFRA report² by taking the capture rates from the single operator who carried out the humaneness testing work.
- In fact the capture rate we used was calculated from the data of two different field studies run by DEFRA (the only ones mentioned in their report) in which, combined, 62 foxes were caught in 1,915 snare days, a capture rate of one animal in every 31 snare days.
- The numbers produced come from the only available data provided by DEFRA, and when we have discussed the figures shown in our literature

² Defra (2012) Determining the extent of use and humaneness of snares in England and Wales.
<http://tinyurl.com/bmkqbpk>

with DEFRA officials they have never suggested to us that we have misinterpreted them.

- The Countryside Alliance is also incorrect in their points about our comments on the humaneness of snares. Firstly, when we stated that “even a Code-compliant snare is a crude, indiscriminate device, more likely to cause injury or death than to restrain an animal”, we did not mean that the new Code-compliant snares are more likely to cause injury or death than the old ones, as the Countryside Alliance infers with its incomplete quoting.
- What we are saying is that the new snares – although they may have reduced the chances of causing suffering to the animals caught compared with the old snares – still cause too much suffering, so we dispute the notion that the modern snares are a humane method for catching animals.
- Secondly, when the Countryside Alliance use the term “significant” to describe snare related injuries, it uses an old-fashioned approach on what constitutes significant injury.
- We base our comments on a modern approach of what actually constitutes unacceptable suffering. We argue that the indicators of welfare included in the 1998 Agreement on International Humane Trapping Standards (which is the benchmark against which the DEFRA

report evaluated the humaneness of the use of snares) are limited in scope and number, and would need to be updated to be able to detect all suffering involved. Although it is clear that the indicators included in these standards do indicate poor welfare, they could be argued to be associated with suffering at the extreme end of the sliding scale of animal welfare.

- Physical injuries not on their list of indicators, for example penetrating or slicing tissue wounds, claw loss and muscular, ligament and tendon damage short of severance, are now widely recognised by the veterinary profession as resulting in pain requiring treatment in domestic animals. The two behavioural indicators of poor welfare in the list only represent extreme cases; many other behavioural indicators of poor welfare have been used in studies of domestic animal welfare, for example vocalisation and attempts to escape from unpleasant environments.
- Modern animal welfare science has progressed far beyond the assessment of animal welfare solely on extremes of behaviour and physical injury. The World Organisation for Animal Health (OIE) recognises this, stating that ‘the scientific assessment of animal welfare has progressed rapidly in recent years’, and that this progress underpins the recommendations on animal welfare in the OIE Terrestrial Animal Health Code³. The OIE state that measures of animal welfare include assessment of affective (emotional) states of animals such as hunger, pain and fear.

³ Terrestrial Animal Health Code, Chapter 7.1, http://web.oie.int/eng/normes/mcode/en_chapitre_1.7.1.htm

Eitem 2.3

P-05-696 – Y Trên Rhithiol

Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan Residents of the Ardudwy Coast ar ôl casglu 384 llofnod. Mae'r ddeiseb wedi casglu mwy na 300 o lofnodion ar wefan e- ddeiseb arall.

Geiriad y ddeiseb

Rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i sicrhau bod trên 7.00pm Arriva Cymru o Fachynlleth sy'n teithio tua'r gogledd yn aros ym mhob gorsaf ar gais.

Etholaeth a Rhanbarth y Cynulliad

- Dwyfor Meirionnydd
- Canolbarth a Gorllewin Cymru

Deiseb: Y trêrn rhithiol

Y Pwyllgor Deisebau | 27 Medi 2016
Petitions Committee | 27 September 2016

Papur briffio gan y Gwasanaeth Ymchwil:

Rhif y ddeiseb: P-5-696

Teitl y ddeiseb: Y trêrn rhithiol

Testun y ddeiseb: Rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i sicrhau bod trêrn 7pm Arriva Cymru o Fachynlleth sy'n teithio tua'r gogledd yn aros ym mhob gorsaf ar gais.

Cefndir

Bydd Trenau Arriva Cymru (Arriva) yn parhau i weithredu masnachfaint bresennol rheilffordd Cymru a'r Gororau tan 2018 gan gynnwys gwasanaethau rheilffyrdd y Cambrian. Mae rheilffyrdd y Cambrian yn cynnwys dwy lein:

- Y brif lein rhwng Aberystwyth ac Amwythig a'r tu hwnt; a
- Lein yr arfordir rhwng Machynlleth a Phwllheli.

Er nad yw masnachfaint y rheilffyrdd wedi'i ddatganoli ar hyn o bryd, mae Llywodraeth Cymru yn gyfrifol am reoli'r fasnachfaint o ddydd i ddydd, gan gynnwys ariannu gwasanaethau yng Nghymru ("gwasanaethau Cymru yn unig"), a'r rheini sy'n cychwyn neu'n gorffen yng Nghymru ("gwasanaethau Cymru"). Mae *Deddf Rheilffyrdd 2005* yn rhoi pŵer i Lywodraeth Cymru fuddsoddi i wella'r gwasanaeth rheilffyrdd.

Mae Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU wedi cytuno ar ddatganoli pwerau gweithredol i gaffael masnachfaint rheilffyrdd nesaf Cymru o 2018 ymlaen. Disgwylir i'r pwerau hyn gael eu datganoli yn 2017, ac mae Llywodraeth Cymru wedi dechrau paratoi ar gyfer y fasnachfaint nesaf.

Ar hyn o bryd, mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'r diwydiant rheilffyrdd a rhanddeiliaid eraill i ddatblygu'r fasnachfaint nesaf. Cyn i'r pwerau i ddyfarnu'r fasnachfaint rheilffyrdd nesaf gael eu datganoli, lansiodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad cyhoeddus,

[Pennu cyfeiriad rheilffyrdd Cymru a'r Gororau](#), ym mis Ionawr 2016. Roedd yr ymgynghoriad yn ceisio barn am y gwasanaethau rheilffyrdd eu hunain, gan gynnwys "gwasanaethau yn y dyfodol". Mae [Crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad](#) wedi'i gyhoeddi'n awr.

Cafwyd datganiad gan Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Seilwaith, sef y wybodaeth ddiweddaraf am [Fasnachfrait Cymru a'r Gororau a'r rhaglenni Metro](#) a hynny ar 12 Gorffennaf 2016. Wrth amlinellu'r camau nesaf yn y broses, cyfeiriodd Ysgrifennydd Cabinet at ymgynghoriad cyhoeddus arall:

Bydd y broses yn cynnwys rhaglen o weithgareddau ymgysylltu â rhanddeiliaid, a phan fo gennym set glir o gynigion ar gyfer contract newydd yn gynnar y flwyddyn nesaf, cynhelir ymgynghoriad cyhoeddus ffurfiol arall. Yn amodol ar broses lwyddiannus, byddwn yn dyfarnu'r contract hwnnw ar ddiwedd 2017.

Camau a gymerwyd gan Lywodraeth Cymru

Y Cynllun Cyllid Trafnidiaeth Genedlaethol

Mae [Cynllun Cyllid Trafnidiaeth Cenedlaethol](#) Llywodraeth Cymru yn ymdrin â'r cyfnod rhwng 2015 a 2020, yn ogystal ag amcanion "tymor canolig" ar gyfer 2020 a'r tu hwnt. Mae hyn yn cynnwys nifer o gynlluniau sy'n gysylltiedig â gwasanaethau rheilffyrdd, gan gynnwys ymrwymiad i "adolygu'r cynlluniau presennol i wella gwasanaethau" rhwng 2016–17 a 2018–19, a chynigion i "gyflwyno gwasanaethau newydd ar brif reilffordd y Cambrian a rheilffordd Calon Cymru".

Gwella gwasanaethau rheilffordd y Cambrian

Mae Pwyllgor Cyswllt Rheilffordd Amwythig – Aberystwyth yn cynnwys amrywiaeth o randdeiliaid gan gynnwys cynghorau lleol a chynghorau cymuned, grwpiau teithwyr rheilffyrdd, Trenau Arriva Cymru a Network Rail, cynrychiolwyr gwleidyddol a chynrychiolwyr y Llywodraeth.

Ym mis Hydref 2013, comisiynodd y Pwyllgor Cyswllt arolwg i asesu a fyddai nifer y teithwyr yn cynyddu pe bai amserlen rheilffordd y Cambrian yn gwella. Yna, cyflwynodd y Pwyllgor adroddiad i'r Gweinidog Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth ar y pryd, a chyflwynwyd gwasanaethau ychwanegol ym mis Mai 2015, gan gynnwys pedwar gwasanaeth dwyffordd ychwanegol rhwng Aberystwyth ac Amwythig, a gwasanaethau ychwanegol ar lein yr arfordir rhwng Machynlleth a Phwllheli ym mis Mai 2015. Ymrwymodd Llywodraeth Cymru i werthuso'r gwasanaethau hyn dros gyfnod o dair blynedd. Mae rhagor o wybodaeth i'w chael ar wefan Llywodraeth Cymru [yma](#).

Yn wahanol i wasanaethau'n gynharach yn y dydd, nid yw'r gwasanaeth ychwanegol am 7pm o Fachynlleth i Bhwillheli yn aros ym mhob un o'r gorsafoedd ar ôl Abermaw. Mae'n aros mewn dim ond 7 o'r 17 gorsaf.

Yn adroddiad y Pwyllgor Cyswllt, a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2016, nodwyd cynnydd o 90% bron yn nifer y teithwyr ers cyflwyno'r gwasanaethau newydd. Fodd bynnag, roedd yr adroddiad yn cynnwys canlyniadau arolwg a gynhaliwyd yn 2015 a nododd y dylai trên rheilffordd yr arfordir ex 1900 o Fachynlleth aros yn yr holl orsafoedd yn unol â'r patrwm arferol.

Yn ei lythyr at y Cadeirydd sy'n ymwneud â'r ddeiseb hon, dywed Ysgrifennydd y Cabinet fod swyddogion Llywodraeth Cymru yn annog Trenau Arriva Cymru i weithio gyda Network Rail i ddatrys y problemau â'r amserlen bresennol. Mae natur y cyfyngiadau hyn yn aneglur. Dywed fod trefniadau gwahanol wedi'u treialu'n ddiweddar.

Camau a gymerwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Penderfynodd Pwyllgor Menter a Busnes y Pedwerydd Cynulliad gynnal ymchwiliad i [Ddyfodol Masnachfaint Rheilffyrdd Cymru a'r Gororau](#), a chyflwynodd ei adroddiad ym mis Rhagfyr 2013. Roedd yr adroddiad yn cynnwys "Siarter ar gyfer masnachfaint nesaf Cymru a'r Gororau" ac roedd yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru gynnal ymgynghoriad eang gan:

seilio'r gwaith o ddatblygu llwybrau, lefelau gwasanaeth a gofynion seilwaith y dyfodol ar ddealltwriaeth fanwl o'r ffactorau economaidd gymdeithasol sy'n dylanwadu ar y llifoedd traffig rheilffordd yn ardal Masnachfaint Cymru a'r Gororau a'r senarios o ran y farchnad bosibl a'r galw yn y dyfodol, gan gynnwys llifoedd trawsffiniol.

Er y bu cryn drafod yn y Cynulliad ynghylch gwella gwasanaethau rheilffordd y Cambrian, ni chafwyd trafodaeth ar y mater penodol y mae'r ddeiseb yn ei godi.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.

Ken Skates AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith
Cabinet Secretary for Economy and Infrastructure



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref P-05-696
Ein cyf/Our ref KS/06237/16

Mike Hedges AC
Cadeirydd – Pwyllgor Deisebau

government.committee.business@wales.gsi.gov.uk

26 Awst 2016

Annwyl Mike,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 17 Awst ynghylch y ddeiseb uchod.

Rwy'n deall yr awydd am y gwasanaeth hwn fel rhan o welliannau i'r gwasanaeth a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Mai 2015, i alw ym mhob gorsaf ar y ffordd. Mae fy swyddogion yn parhau i annog Trenau Arriva Cymru (ATW) i weithio gyda Network Rail i weld os y gellir goresgyn y cyfyngiadau presennol ar yr amserlen.

Mae ATW wedi cynnal treialon yn ddiweddar i weld a oes modd gwneud trefniadau eraill. Maent wedi datgan y byddant yn defnyddio canlyniadau'r treialon hyn i drafod newidiadau posibl i'r amserlen gyda Network Rail.

Bydd fy swyddogion yn parhau i weithio gyda ATW ar y mater hwn.

Yn gywir,

Ken Skates AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith
Cabinet Secretary for Economy and Infrastructure

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Ken.Skates@llyw.cymru
Correspondence.Ken.Skates@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 40

P-05-696 The Ghost Train. Correspondence – Petitioner to the clerking team. 14.09.2016

Dear Jessica,

Thank you for the information.

I am delighted to inform you that, in response to support given by Joyce Watson AM and the Minister Ken Skates, Arriva introduced stops at all stations on request on the ghost train on Monday!

What is the drill? Do I now withdraw the petition, or just leave you to report on our success?

Thank you all for your support in serving the community of Ardudwy,

Sincerely,

Rosy Berry.

Eitem 2.4

P-05-692 – Adeiladu Cofeb Mamieithoedd Rhyngwladol ym Mae Caerdydd

Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan Mohammed Sarul Islam ar ôl casglu 16 llofnod.

Geiriad y ddeiseb

Rydym ni sydd wedi llofnodi isod yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i gymell Llywodraeth Cymru i adeiladu cofeb leithoedd Rhyngwladol ym Mae Caerdydd ar gyfer pawb sy'n caru mamieithoedd ledled y byd.

Gwybodaeth ychwanegol

Cafodd plac ei osod gan Arglwydd Faer Caerdydd yn 2012 ym Mharc Grange Moor, Bae Caerdydd. Ond o ganlyniad i ddiffyg cyllid ni chafodd ei hadeiladu.

Etholaeth a Rhanbarth y Cynulliad

- Gorllewin Caerdydd
- Canol De Cymru

Deiseb: P-05-692 Adeiladu Cofeb Mamieithoedd Rhyngwladol ym Mae Caerdydd

Y Pwyllgor Deisebau | 27 Medi 2016
Petitions Committee | 27 September 2016

Papur briffio gan y Gwasanaeth Ymchwil:

Rhif y ddeiseb: P-05-692

Teitl y ddeiseb: Adeiladu Cofeb Mamieithoedd Rhyngwladol ym Mae Caerdydd

Testun y Ddeiseb: Rydym ni sydd wedi llofnodi isod yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i gymell Llywodraeth Cymru i adeiladu cofeb leithoedd Rhyngwladol ym Mae Caerdydd ar gyfer pawb sy'n caru mamieithoedd ledled y byd.

Cefndir

Mae'r deisebwyr yn egluro:

Cafodd plac ei osod gan Arglwydd Faer Caerdydd yn 2012 ym Mharc Grangemoor, Bae Caerdydd. Ond o ganlyniad i ddiffyg cyllid ni chafodd ei hadeiladu.

Yn ôl [erthygl newyddion](#):

Dechreuwyd cynllunio ar gyfer y prosiect bron i 10 mlynedd yn ôl pan gyflwynwyd deiseb i'r awdurdod lleol yn galw ar y cyngor i adeiladu cofeb yn dathlu amrywiaeth ieithyddol a diwylliannol.

Ers hynny, mae cyngor Caerdydd wedi neilltuo tir ym Mharc Grangemoor, drws nesaf i Barc Manwerthu Bae Caerdydd, a sicrhawyd caniatâd cynllunio.

Mae ymgyrchwyr wedi codi dros £45,000 ar gyfer y prosiect ond mae angen codi miloedd o hyd i dalu'r gost o £150,000.

Dathlwyd Diwrnod Rhyngwladol y Famiath bob blwyddyn ers mis Chwefror 2000 i hyrwyddo amrywiaeth ieithyddol a diwylliannol ac amlieithrwydd. Mae'r dyddiad yn nodi'r diwrnod ym 1952 pan fu myfyrwyr yn ymgyrchu er mwyn i'w hiaith, sef Bangla, gael ei chydabod fel un o ddwy iaith genedlaethol Pacistan ar y pryd. Cafodd y myfyrwyr eu saethu a'u lladd gan yr heddlu yn Dhaka, sef prifddinas Bangladesh erbyn hyn.¹

¹Y Cenhedloedd Unedig, [Diwrnod Rhyngwladol y Famiath](#)

Camau gan Lywodraeth Cymru

Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid ar gyfer cofebion o'r blaen. Cwblhawyd cofeb i lowyr Six Bells yn 2010, o ganlyniad i bartneriaeth rhwng Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a Chymunedau yn Gyntaf Six Bells. Talwyd £220,000 am y cerflun a'r prif ariannwr oedd Llywodraeth Cymru o dan Raglen Blaenau'r Cymoedd. Arweiniwyd y prosiect gan y gymuned ac fe'i rheolwyd gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent.

Yn 2012, rhoddodd Llywodraeth Cymru £5,000 tuag at gostau codi cerflun er cof am Fred Keenor, sef capten tîm pêl-droed Dinas Caerdydd, a enillodd Gwpan yr FA ym 1927.

Camau gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Trafododd y Pwyllgor Deisebau y ddeiseb hon ar [12 Gorffennaf 2016](#). Yn dilyn hynny, ysgrifennodd at Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith ar 27 Gorffennaf 2016, yn gofyn iddo am ei farn ar y materion a godwyd yn y ddeiseb.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.



Eich cyf/Your ref P-04-692
Ein cyf/Our ref KS/06197/16

Mike Hedges AM
Assembly Member for Swansea East
Chair - Petitions Committee
Ty Hywel
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

government.committee.business@wales.gsi.gov.uk

28 August 2016

Dear Mike,

Thank you for your letter of 27 July from the petitions committee in relation to building an International Mother Languages Monument in Cardiff Bay.

I am aware of the background to this project, including the origins of International Mother Languages Day, the existence of similar monuments in London and Manchester and discussions in recent years about erecting a monument in Cardiff. However, there are currently no funding streams available which could accommodate this request. In addition, it is unclear if there is sufficient depth of support for the monument from the local community or whether it would have the intended impact.

The organisation might wish to consider making an application to the Big Lottery Capital Grants Fund. Alternatively, Wales Council for Voluntary Action offers a one stop shop for funding advice and opportunities.

The Welsh Government is continuing to deliver against our Community Cohesion Programme through funding for eight Regional Community Cohesion Co-ordinators who are working at a local level with partners across communities. This includes recognising the importance of diversity and working with partners to increase engagement and break down any perceived barriers. This approach is underpinned through goals set out in the Wellbeing of Future Generations (Wales) Act around a Wales of cohesive communities and a Wales of vibrant culture and thriving Welsh language.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Ken.Skates@llyw.cymru
Correspondence.Ken.Skates@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

We want to continue to empower and encourage people to take an active part in the arts, culture and heritage. The Fusion programme is working to eliminate barriers to cultural participation so that everyone can enjoy the benefits. Taking part in cultural activity can boost skills, engagement, self esteem and aspiration. Furthermore, this Government recognises the role for children and young people to recognise Wales' place in the world. We continue to support the enhancement of modern foreign languages through our Global Futures Programme, which aims to increase the uptake in our schools.

Yours ever,

Ken

Ken Skates AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith
Cabinet Secretary for Economy and Infrastructure

P-04-399 Arferion lladd anifeiliaid

Geiriad y ddeiseb:

Galwn ar y Cynulliad Cenedlaethol i annog Llywodraeth Cymru i wahardd yr arfer o ladd anifeiliaid heb eu llonyddu i ddechrau.

Cyflwynwyd y ddeiseb gan: Royce Clifford

Ystyriwyd y ddeiseb am y tro cyntaf: 19 Mehefin 2012

Nifer y llofnodion: 400

**P-04-399 Slaughter Practices. Correspondence – Petitioner to the
Committee 05-08-2016**

Dear Welsh Assembly Petitions Committee, 05/08/16

My Petition "Ban Unstunned Slaughter in Wales" approximately 2012, this i
have to say on your part, is at least pathetic if not disgraceful.

Since you have received my Petition you have fudged and failed to address
this issue and another Petition "CCTV in Welsh Abattoirs" with the EU, It
strongly indicates the Welsh Assemblies Government has no power
whatsoever to implement, either Petitions.

I hope now that Brexit is going to happen, your Government will start to act
and behave like a Welsh Government doing what the Welsh signatories of my
and another Petition signed for, make our Laws for our Animals at Slaughter,
Poland and other Countries have Banned this way of Slaughter, time for our
Welsh Government to stand up and be counted in favor of Animals due to be
Slaughtered, even implement food labeling to show how the Animal was
Slaughtered, either Kosher, Halal or Stunned Slaughtered....Most people
Judge a Nation on how it treats all Animals....

Kind Regards

Royce Clifford

P-04-433 : Teledu Cylch Cyfyng mewn Lladd-dai

Geiriad y ddeiseb

Rydym yn galw ar y Cynulliad Cenedlaethol i annog Llywodraeth Cymru i'w gwneud yn orfodol i osod teledu cylch cyfyng mewn lladd-dai er mwyn helpu milfeddygon i reoli a monitro yn well, darparu deunydd ffilm er budd hyfforddiant ac ail-hyfforddi, atal camdrin anifeiliaid, fel y ffilmwyd gan Animal Aid, ac fel tystiolaeth ar gyfer erlyniad mewn achosion o gamdrin.

Prif ddeisebydd: Animal Aid

Ysytirwyd am y tro cyntaf gan y Pwyllgor: 6 Tachwedd 2012

Nifer y llofnodion: 1066

P-04-433 CCTV in Slaughterhouses. Correspondence – Petitioner to the Committee. 15.09.2016

Dear Petitions Committee,

I wanted to thank you for your continued interest in the campaign to effectively monitor the welfare of animals in slaughterhouses via independently-monitored CCTV cameras. The recent case of the Llanybydder slaughterhouse worker who was caught stabbing a colleague on CCTV is a reminder of the many other practical applications that cameras have in slaughterhouses.

There have been some developments, not least that Israel will have installed mandatory cameras inside all slaughterhouses by the end of this year, and the footage will be centrally monitored. This is in response to animal welfare abuses found by campaigners.

And, of course, there have been even more exposés here in the UK, with two slaughterhouses in court resulting in one man being jailed for 10 months and banned from keeping animals for a number of years, while the second case is due to be heard in court soon. But, some very worrying news is that another court case may have collapsed because the Food Standards Agency failed to bring the case to court in time. This raises some serious concerns about whether the FSA is detecting the alleged abuses that groups such as Animal Aid are finding, and whether it understands the timescales within which cases need to be presented to court once it is in possession of information in respect of particular allegations.

Finally, a new report from Sheffield University has outlined the mechanism, costs and funding options for monitoring CCTV footage by an independent body. Professor Ian Rotherham, the report's author, states: 'The clear conclusion is that the current system of welfare monitoring is failing and that compulsory use of CCTV with independent monitoring is the only robust solution.'

He presents a sliding scale of staff costs depending on how much footage would be monitored from each of England's 260 slaughterhouse per year. He calculated that, if six hours of footage was to be checked, the staff costs

would be in the region of £45,900, while if 36 hours of footage was to be assessed, these costs would rise to £283,500. Obviously, the costs for Wales would be very much lower given there are raw fewer slaughterhouses there. I have attached a copy of that report should you be interested.

Please do let me know if I can be of further assistance. I will ensure you are kept up to date with development on this campaign.

Kind regards,

Kate Fowler

Animal Aid

kate.f@animalaid.co.uk

www.animalaid.org.uk

Registered in the UK as Animal Abuse Injustice and Defence Society.
Company number 1787309.

Eitem 3.3

P-04-648 Diwygio'r Cyfarwyddyd ar Olew a Nwy Anghonfensiynol 2015.

Manylion:

Rydym yn galw ar y Gweinidog Cyfoeth Naturiol i ddiwygio CYFARWYDDYD CYNLLUNIO GWLAD A THREF (HYSBYSU) (OLEW A NWY ANGHONFENSIYNOL) (CYMRU) 2015 er mwyn galw pob cais cynllunio'n ymwneud â datblygiadau olew a nwy anghonfensiynol i mewn. Mae'r datblygiadau hyn yn cynnwys drilio arbrofol am nwy siâl, methan gwely glo a nweiddio glo tanddaearol

Gwybodaeth Ychwanegol

Ar hyn o bryd mae'r Cyfarwyddyd yn ymwneud â cheisiadau sy'n cynnwys dulliau echdynnu anghonfensiynol penodol yn unig ac mae'r Awdurdodau Cynllunio Lleol yn tueddu i ganiatáu'r cais.

Nid yw'r Cyfarwyddyd presennol yn berthnasol i nweiddio glo tanddaearol er y gall effeithiau'r broses hon fod yr un mor niweidiol i'r amgylchedd a chymunedau. Nid yw ychwaith yn berthnasol i ddrilio arbrofol neu ddrilio prawf. Mae pryderon cynyddol ynghylch effaith drilio arbrofol, yn enwedig o safbwynt sŵn, traffig, y posibilrwydd o darfu ar gyrsiau dŵr ac o greu symudiadau seismig, creu safleoedd diwydiannol yng nghefn gwlad a'r effaith ar brisiau tai.

Os oes moratoriwm ar echdynnu, yna beth yw pwrpas archwilio? Os yw gwaith echdynnu wedi'i wahardd, mae'n annerbyniol ac afresymol caniatáu i waith archwilio fynd rhagddo.

Prif ddeisebydd: Councillor Arfon Jones

Ystyriwyd gan y Pwyllgor am y tro cyntaf:

Nifer y deisebwyr: 1,254 llofnod ar lein a 293 llofnod bapur. Mae 415 o lofnodion ychwanegol wedi cael eu rhoi mewn ar ôl i'r deiseb cau

Lesley Griffiths AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Environment and Rural Affairs



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref P-04-648
Ein cyf/Our ref LG/06223/16

Mike Hedges AM
Chair - Petitions Committee
National Assembly for Wales
Cardiff
CF99 1NA

government.committee.business@wales.gsi.gov.uk

13

September 2016

Dear Mike

The Committee had previously asked to be informed with regard to actions taken in relation to petition P-04-648. I would, therefore, like to take the opportunity to provide an update.

A Notification Direction was issued on 22 March 2016 regarding underground coal gasification, the effect of which is for local planning authorities to notify Welsh Ministers where they do not propose to refuse an application for underground coal gasification. The new direction will apply to any relevant application for planning permission registered as valid on or after 25 March 2016 and includes all applications connected with the gasification of coal in the strata but does not include the drilling of boreholes solely for the purposes of core sampling. This represents a precautionary approach in terms of the planning system.

I can confirm the intention previously expressed by my predecessor not to apply the Notification Direction relating to shale gas and coal bed methane to exploratory boreholes. This Direction remains as issued on 13 February 2015, on the basis of exploratory boreholes being widely used for engineering operations and routinely undertaken without any adverse environmental impacts.

Regards
Lesley

Lesley Griffiths AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Environment and Rural Affairs

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 53

Eitem 3.4

P-04-594 Apêl Cyngor Cymuned Cilmeri ynghylch y Gofeb i'r Tywysog Llywelyn

Manylion:

Oherwydd pwysigrwydd cenedlaethol Cofeb y Tywysog Llywelyn, mae cymuned Cilmeri yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i:

- Godi arwyddion brown at y gofeb â delwedd o faes brwydr arnynt ar yr A483 ar y ddwy brif ffordd sy'n mynd i mewn i'r pentref er mwyn dynodi arwyddocâd hanesyddol ein pentref;
- Gweithio mewn partneriaeth gyda Chyngor Sir Powys, Cyngor Cymuned Cilmeri a Cadw i helpu â gwaith cynnal a chadw'r gofeb enwog, er mwyn i ymwelwyr allu mwynhau ein safle sydd o arwyddocâd cenedlaethol a hanesyddol mewn amgylchedd diogel a phriodol;
- Helpu i ddod o hyd i adnoddau i weithredu, gam wrth gam, Cynllun Dehongli Lloyd Brown (Ionawr 2013) a gomisiynwyd gan Cadw.

Gwybodaeth ychwanegol:

Mae'r cynllun dehongli yn rhoi sylw i'r ffaith mai Llywelyn oedd Tywysog brodorol olaf Cymru i farw ar faes y gad, gan nodi diwedd llinach bwerus Gwynedd, a oedd yn bwysig wrth feithrin ymdeimlad o genedligrwydd a hunaniaeth Gymreig.

Prif ddeisebydd: Apêl Cyngor Cymuned Cilmeri

Ysytiriwyd am y tro cyntaf gan y Pwyllgor: 23 Medi 2014

Nifer y llofnodion: 305



Ein cyf/Our ref KS/06084/16

Mike Hedges AC
Cadeirydd
Pwyllgor Deisebau

government.committee.business@wales.gsi.gov.uk

28 Awst 2016

Diolch i chi am eich llythyr dyddiedig 3 Awst ynghylch deiseb P-04-594 ynglŷn ag apêl Cyngor Cymuned Cilmeri am arwyddion ar gyfer Cofeb y Tywysog Llywelyn. Rwy'n ymddiheuro am fod mor hir cyn eich ateb.

Mae fy swyddogion yn dal wrthi'n ystyried y cynigion ar gyfer arwyddion newydd a byddan nhw'n cysylltu â'r Cyngor Cymuned a Chyngor Sir Powys gyda'u penderfyniad yn y man.

Ken Skates AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith
Cabinet Secretary for Economy and Infrastructure

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Ken.Skates@llyw.cymru
Correspondence.Ken.Skates@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

P-04-594 Cilmeri Community Council Appeal for The Prince Llywelyn Monument. Correspondence - Petitioner to the Committee. 20.09.2016

Dear Members of the Petitions Committee,

P-04-594

Can I thank the Petitions Committee for their ongoing interest and support in our endeavours to enhance the signage in the village of Cilmeri.

With reference to the letter dated 28th August, from Ken Skates AM to Mike Hedges Chair of Petitions Committee, I note the positive stance the Cabinet Secretary has taken in relation to proposed new signage.

I very much welcome the news that he and his officials are considering the proposals for new signs, and should the Cabinet Secretary wish to discuss any details with the Community Council ahead of any final decision, I'm sure they would welcome that opportunity. Likewise, I as the local County Councillor would be happy to input into that debate.

My sincere thanks once again.

Regards,

County Councillor David Price

P-04-663- Bwyd yn Ysbytai Cymru

Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan Rachel Flint ar ôl casglu 40

Llofnod

Geiriad y ddeiseb

Rydym yn galw ar Lywodraeth Cymru i archwilio safonau bwyd yn ysbytai Cymru. Rhaid archwilio darpariaeth pob bwrdd iechyd i sicrhau ei fod yn ateb gofynion cleifion a'r rhai sydd ag anghenion dietegol a chyflyrau meddygol, a rhaid gorfodi safonau ym mhob rhan o GIG Cymru. Dylid darparu bwyd maethlon a ffres mewn ysbytai fel rhan bwysig o becyn gofal y claf ac i helpu i adfer iechyd yn hytrach na gwneud pethau'n waeth. Rhaid darparu ar gyfer anghenion dietegol – a gofalu bod bwyd heb glwten neu lactos ar gael, ynghyd â bwyd i'r rhai sy'n dioddef o glefyd seliag, llysieuwyr a feganiaid – ond mae profiad yn dangos nad yw hyn yn digwydd ar hyn o bryd a bod cleifion yn aml yn teimlo'u bod yn creu trafferth os ydynt yn gofyn am fwyd gwahanol. Rhaid safoni bwyd i gleifion sy'n dioddef o gyflyrau meddygol – gan gynnwys y rhai sy'n dioddef o gyflyrau'r coluddyn neu sydd wedi cael llawdriniaeth, i sicrhau eu bod yn cael y maeth priodol bob amser. Ar hyn o bryd, mae cleifion ar rai wardiau'n cael yr un bwyd waeth beth yw eu cyflwr, eu pwysau na'u hanghenion dietegol. Nid yw hyn yn dderbyniol – gall beri gofid i gleifion a gall fod yn niweidiol iddynt. Ni ddylai ysbytai ddibynnu ar berthnasau i ddod â bwyd i'r cleifion, ni ddylent ddisgwyl i'r cleifion fwyta'r un pryd diflas bob dydd, na chaniatáu iddynt ddihoeni os na allant fwyta'r bwyd sydd ar gael. Rhaid i faeth fod yn rhan allweddol o becyn gofal pob claf. Nid ydym yn gofyn i ysbytai gynnig bwyd sy'n

haeddu seren Michelin, dim ond prydau bwyd sy'n gwneud lles, yn hytrach na niwed, i gleifion.

Gwybodaeth ychwanegol

Mae fy mhrofiad i o'r bwyd y mae'r GIG yn ei ddarparu'n dangos bod y safonau'n amrywio'n ôl ward, ysbyty ac adran ac mae gwahaniaeth hefyd rhwng safonau yng Nghymru a Lloegr. Nid yng Nghymru yn unig y mae'r broblem- mae'r GIG yn gyffredinol yn cael trafferth darparu prydau bwyd i'r rhai sydd ag ymwrthedd isel neu sydd â chyflyrau dietegol. Ond mae fy mhrofiad o fwyd ysbytai Cymru yn ddiweddar yn dangos nad yw'r safon yn ddigon da. Nid oedd bwydlenni i'w cael (yn wahanol i ysbyty Caer ac ysbytai eraill Lloegr) ac roedd y cleifion i gyd yn cael yr un pryd bwyd waeth beth oedd eu cyflwr, eu pwysau neu eu hanghenion dietegol. Ar un ward, cynigiwyd cyri, cawl ffacbys a brechdanau tiwna a chorn melys i gleifion a oedd newydd gael llawdriniaeth ar y coluddyn. Roedd y bwydydd hyn yn gwbl amhriodol – ac o bosibl yn niweidiol. Ar adegau, os nad oeddech yn gallu bwyta dim a oedd ar y troli neu os nad oeddech wrth ymyl eich gwely, nid oeddech yn bwyta, oni bai bod nyrs yn fodlon gwneud tost i chi. Rhaid i hyn newid; heb y maeth priodol, rwy'n credu bod pobl yn gorfod aros yn hirach yn yr ysbyty.

Etholaeth a Rhanbarth y Cynulliad

- De Caerdydd a Phenarth
- Canol De Cymru

24 Heol y Gadeirlan / Cathedral Road
Caerdydd / Cardiff CF11 9LJ
Ffôn / Tel: 029 20 320500
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Mr Mike Hedges AM
Chair, Petitions Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff CF99 1NA

Date: 31 August 2016
Our ref: HVT/2600/fgb
Page: 1 of 3

Dear Mike

PETITION P-04-633 FOOD IN WELSH HOSPITALS

Thank you for your letter of 3 August 2016 regarding the petition from Rachel Flint in respect of standards of food in Welsh hospitals. I have noted the details of the petition and the various correspondence from the previous Minister for Health and Social Services, and from health board Chief Executives. It is helpful to have sight of these exchanges.

You asked for an update on my recent work on hospital catering and patient nutrition. You may recall from previous evidence sessions at the Public Accounts Committee (PAC) that I first published the findings from an all Wales review of hospital catering and patient nutrition in March 2011. Since then auditors have maintained an overview of the progress that is being made by NHS bodies in addressing my audit recommendations. During 2015 and into the early part of 2016 my staff undertook work at each health board in Wales and Velindre NHS Trust in order to provide a pan-Wales picture of the progress that is being made.

As a result of this work I have issued local audit reports to each of the NHS bodies my staff visited, and these are available to view on the Wales Audit Office website. I have also prepared a memorandum for the PAC that summarises the findings from the local audits, and includes a consideration of the progress that has been made against the recommendations made by the PAC following its inquiry.

The new PAC will have the opportunity to consider the memorandum when they meet on 19 September, and to decide whether they want to take any further evidence from Welsh Government or NHS bodies.

The main message that emerges from my recent audit work is that in overall terms there has been good progress in implementing previous audit and PAC recommendations. There is a clear commitment on the part of NHS bodies in Wales to deliver good quality patient catering services. This is supported by a clear set of standards, an all Wales nutritional care pathway and the all Wales menu framework. Moreover, patient satisfaction with the food they received in hospital is generally positive.

However, my local audit work did identify that there is still plenty of scope to continue to strengthen current arrangements and practice. The quality of nutritional screening that takes place on admission to hospital can vary, as can the way in which the results of the screening are recorded. A more consistent approach to nutritional screening would be facilitated by the development of standardised all Wales nursing documentation but there have been delays in progressing this. Similarly full compliance with e-learning training for nurses on implementation of the nutritional care pathway has yet to be achieved.

The launch of the all Wales menu framework should be viewed as a positive development in that it provides Welsh hospitals with a database of nutritionally assessed recipes and menus. My audit work found that compliance with the menu framework was good, and that arrangements to ensure 24 hour access to food and beverages were largely adequate.

The NHS captures patients' views on hospital food through periodic surveys. Whilst these show positive responses in terms of overall satisfaction with hospital food, they also highlight scope for further progress in terms of ensuring that food is appetising and that patients are given the necessary help and support to eat their meals.

Good progress has been secured in embedding the concept of the "protected mealtime" although the extent to which nursing staff engage with the meal time process varied across the wards that auditors visited.

The other key findings that emerged from my follow up work related to cost control and monitoring of compliance against standards within NHS bodies. My most recent work found that catering costs were better controlled than when I first reported in 2011. There have been reductions in the amount of food wasted and in the extent to which non patient catering services are subsidised. Although recorded waste is within target level, the overall cost of wasted food remains high. My original audit work in 2011 had highlighted the benefits of introducing computerised catering systems to replace the largely manual paper based recording of information that was in existence, however, little progress has been achieved in this area.

I was, however, pleased to note that arrangements for monitoring and reporting of patient nutrition and catering services are now well established at the operational level within NHS bodies with clear lines of accountability and good lines of reporting into Quality and Safety Committees or their equivalent. However, with a few notable exceptions, there is still scope to strengthen the extent of information that is presented to the full Board on the performance of catering and patient nutrition services.

I trust that the above is helpful by way of a summary of the work that I have recently completed and the key findings which have emerged. I should make it clear that I have not sought to make any additional recommendations either through my local audit reports or in the memorandum which I have prepared for the PAC. I believe the recommendations already made are sufficient to support the improvements which are necessary and I have therefore drawn attention to where further work is required to secure implementation of those recommendations.

The PAC will have the opportunity to consider my findings in more detail when they receive my memorandum, and in considering Ms Flint's submissions, the Petitions Committee may therefore wish to take account of any decisions that are taken by the PAC in respect of additional evidence gathering on this topic.



HUW VAUGHAN THOMAS
AUDITOR GENERAL FOR WALES

Eitem 4

**P-04-668 – Cefnogi Sgrinio Blynyddol ar gyfer Canser yr Ofari
(CA125)**

Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan Margaret Hutcherson ar ôl casglu
104 Llofnod.

Geiriad y ddeiseb

*Rydym ni, sydd wedi llofnodi isod, yn galw ar Lywodraeth Cymru i
gefnogi sgrinio blynyddol ar gyfer canser yr ofari (Prawf Gwaed
CA124)*

Etholaeth a Rhanbarth y Cynulliad

- Bro Morgannwg
- Canol De Cymru

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon



Eich cyf/Your ref P-04-668
Ein cyf/Our ref RE/05426/16

Mike Hedges AM
Chair - Petitions Committee
National Assembly for Wales
Ty Hywel
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

government.committee.business@wales.gsi.gov.uk

26 September 2016

Dear Mike,

Thank you for your letter regarding petition P-04-668 and the estimated cost of introducing screening for ovarian cancer in Wales using the CA125 blood test.

I am not in a position to provide you with an estimated cost for introducing screening for ovarian cancer in Wales using the CA125 blood test.

A full economic evaluation would only be undertaken if there was evidence that an asymptomatic population screening programme offered improved outcomes to women, and this is not the case.

Any economic evaluation would normally be commissioned from expert advisors by the UK National Screening Committee (UK NSC), which provides impartial advice to UK Health Ministers.

The economic evaluation of a programme to introduce screening for ovarian cancer in Wales using the CA125 blood test would be extremely complex. It would need to assess the opportunity costs of the programme against the expenditure on medical care as a whole, taking into account factors such as the frequency of screening test, the age cohort to be screened, diagnosis and treatment, administration, quality assurance measures and training needs.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru


Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

The UK NSC reviews conditions against set criteria in order to appraise the viability, effectiveness and appropriateness of a population screening programme. There are 20 points to the established criteria covering the condition, the test, the intervention, the screening programme and implementation. A summary of the criteria can be found on the UK NSC website:

<https://www.gov.uk/government/publications/evidence-review-criteria-national-screening-programmes/criteria-for-appraising-the-viability-effectiveness-and-appropriateness-of-a-screening-programme>

The UK NSC has recently reviewed its recommendation about ovarian cancer screening and their existing recommendation remains for no population screening at this stage but this decision will be reviewed if new evidence becomes available. The UK NSC requires the highest-quality evidence about population benefits before a new programme is recommended. This is vitally important to ensure screening programmes do more good than harm and to ensure NHS funding and staff resources are used in the most effective way possible.



Rebecca Evans AC/AM

Gweinidog Iechyd y Cyhoedd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Social Services and Public Health